

वायुस्तुण्ड adj. krähenschnabel-ähnlich: संधि Kiefergelenk, *processus coronoides* WISE 37. सुच. 1, 340, 16, 20.

वायुसविद्या f. Krähenauguralkunde, Bez. des 93ten Adhj. in VARĀH. BRH. S. 2 (S. 7, Z. 2). 107, 11. Verz. d. Cambr. H. 36. Davon adj. वायुसविद्यिकं sich damit beschäftigend, damit vertraut P. 4, 2, 60, Vārtt. 3, Schol.

वायुसादनी f. Krähenfutter, Bez. zweier Pflanzen: = काकुतुषी und महुष्योतिष्मती RĀGĀN. im ÇKDR.

वायुसात्तक m. der Vernichter —, der Feind der Krähen d. i. die Eule MBu. 10, 40.

वायुसाराति m. dass. AK. 2, 3, 13.

वायुसाह्वा f. die nach der Krähe Benannte, Bez. zweier Pflanzen: = काकमाची und काकनामन् RĀGĀN. im ÇKDR.

वायुसीकर (1. वायस + 1. कर्) in eine Krähe verwandeln: त्रमाणेन मूर्खेण मयूरा वायुसीकृतः Spr. (II) 186.

वायुसीभू (1. वायस + 1. भू) in eine Krähe verwandelt werden: भूत KATHĀS. 114, 131.

वायुसेतु (1. वायस + 1. सेतु) m. Saccharum spontaneum Lin. RĀGĀN. im ÇKDR.

वायुसोत्तिका f. eine best. Arzneipflanze ÇABDAR. im ÇKDR.

वायुसोली f. dass. AK. 2, 4, 3, 9. — Vgl. काकोली.

वायुस्क UḠĀVAL. zu UḠĀDIS. 4, 188 angeblich nach gaṇa यावादि zu P. 5, 4, 29.

1. वायु (von 2. वा) UḠĀDIS. 1, 1. m. 1) Wind, Luft; personif. der Gott des Windes (häufig mit Indra zusammen angerufen; s. RV. 1, 134. fg. 2, 41. 7, 90. 92) NAIGH. 3, 4. NIR. 10, 1. AK. 1, 1, 37. H. 21. 1106. HALĀJ. 1, 75. 3, 61. 70. सोमः शुक्रो वायवे ऽयामि RV. 7, 64, 5. इन्द्रो यो वायुना जयति गोमतीषु 4, 21, 4. प्र वो वायुं रथयुजं कृणुधम् 5, 41, 6. Indra-Vāju 4, 36, 3. fgg. 7, 90, 7. 91, 2. fgg. pl. RV. 8, 7, 3. 4, 17. प्र वायवः प्राच्यग्र-णीतिम् 2, 41, 14. यो दिशं वायुरेति तां दिशं वृष्टिन्वेति ÇAT. BR. 8, 2, 3, 5. श्लोचति ह्यन्या देवता न वायुः 14, 4, 3, 33. यो वै वायुः स इन्द्रो य इन्द्रः स वायुः 4, 1, 3, 19. TS. 2, 1, 1, 1. 7, 1, 5, 1. 3, 1, 2, 2. ० सम PĀR. GRHJ. 2, 17. बलमाहारयामास यदायोर्जगतः क्षये MBu. 1, 6030. यो न वायुर्नादित्यः पुरा पश्यति मे प्रियाम् 3, 2353. वायुना धूममानो हि वनं दहति पावकः 2733. शीत MBu. 43. वायो सरति 54. चण्डवेग VarāH. BRH. S. 25, 5. पूर्व 27, 1. आग्नेय 2. दक्षिण 3. नैर्ऋत 4. वायव्य 6. उत्तर 7. ऐशान 8. शिव BHĀG. P. 3, 13, 38. ये वायवः सप्त MBu. 13, 1005. HARIV. 2479. 9494. आकाशात्तु विकुर्वाणात्सर्वगन्धर्वः शुचिः। बलवाञ्जायते वायुः स वै स्पर्शगुणो मतः॥ Luft M. 1, 76. वायोर्विकुर्वाणाद्विरचिषु तमेनुदम्। श्रोतिरुत्पद्यते 77. Verz. d. Oxf. H. 225, a, No. 549. यथा वायुं समाश्रित्य वर्तते सर्वज्ञतवः M. 3, 77. वायोराकर्षणम् das Einathmen von Luft AMṚTAN. Up. in Ind. St. 9, 26. उत्तिष्ठ वायुम्, वायुर्यहीतव्यः 27. तत्र श्यासो नाम बान्हास्य वायोर्त्तरानयनम् प्रश्नासः पुनः कौष्ठस्य बहिर्निःसारणम् SARVADARÇANAS. 174, 13. fgg. वायुं पीत्वा MBu. 13, 360. भूतगो वायुमश्नाति PĀNĀT. 184, 11. यत्र कन्यासःपुरे वायुं मुक्त्वा नान्यस्य प्रवेशो ऽस्ति 44, 11. unter den fünf Elementen NĀJAS. 1, 1, 13. Verz. d. Oxf. H. 240, b, 3. SARVADARÇANAS. 106, 3. 176, 1. fgg. ० धातु 24, 6. वायुः खात् Hauch VS. PRĀT. 1, 6. IÇOP. 17. fünf Winde im Körper AK. 1, 1, 39. SĀMĀHJAK. 29. HARIV. 2479. 9494. Verz. d. Oxf. H. 225, b, No. 549. in der Medicin (wie वात u. s. w.) Suçr.

1, 23, 10. 48, 4. 80, 1. वायुनाक्रान्तेरुः so v. a. वायुरोगेणाक्रान्त° KATHĀS. 64, 14. — गाथा वायुगीताः M. 9, 42. MBu. 1, 7682. वायुर्त्तरात्तादभायत 3, 2991. वायोर्स्त्रम् 12020. Suçr. 1, 19, 18. VARĀH. BRH. S. 43, 44. 46, 64 (Luftgott). 33, 63. गन्धानां चैव सर्वेषां भूतानामशरीरिणाम्। शब्दाकाशव-त्तानां (काल st. आकाश die neuere Ausg.) च वायुरीशस्तदा कृतः॥ HARIV. 12493. 263. Fürst der Gandharva VP. 133, N. 1. ततः प्रभञ्जनो वायुर्वह्मणा चोदितः। सा शब्द इति सर्वत्र प्रचक्रामाथ तां सभाम्॥ HARIV. 2911. Wagenlenker des Feuers 2480. RAGH. 3, 37. ० मतनिवह्मणं Verz. d. Oxf. H. 230, b, 39. Regent des Nakshatra Svāti WEBER, GJOT. 94. Nax. 2, 300. 373. Hüter von Nordwest H. 169. pl. die Marut KATHĀS. 113, 57. MĀRK. P. 128, 28. deren neunundvierzig H. c. 3. sg. N. eines der Marut R. 1, 47, 5. MĪT. 142, 12. eines Vasu HARIV. 11340. WEBER, RĀMAT. Up. 312. — वायुप्रणेत्त ÇAT. BR. 4, 4, 4, 5. ० चिति 8, 4, 4, 12. वा-योर्भिकन्दः N. eines Sāman LĀṬI. 7, 3, 11. Ind. St. 3, 233, a. वायोर्न-त्थम्, आदित्यम्, ऐश्वर्यम्, परम्, पराणम्, भासम्, विकर्म, व्रतम्, स्पर्म्, स्वरम् und स्वर्ग्यम् desgl. Ind. St. ebend. — 2) N. pr. eines Daitja HARIV. 2285. 14288. — 3) Bez. des 4ten Muhūrta Ind. St. 10, 296. — 4) mystische Bez. des Buchstabens य WEBER, RĀMAT. Up. 317. fg. — Vgl. महुा°.

2. वायु (von 3. वा) adj. matt, müde: ते वायवे मनवे वाधितायावासय-न्नृपसं सूर्येण RV. 7, 91, 1. Der Vers ist durch Missverstehen des वायवे an seine Stelle gekommen.

3. वायु (von वो) adj. 1) appetens: वायवः स्थापायवः स्व TS. 1, 1, 1, 1. VS. 1, 1. Kälber sind angeredet: ihr seid Näscher, seid zudringlich; deshalb trennt man sie von den Müttern. = गतारः Comm. zu TS. — 2) etwa (zum Genuss) einladend, appetitlich: वृन्पदे वायवो न सोमाः RV. 10, 46, 7. ये वायव (d. i. ० वः, nicht ० वे, wie Padap. annimmt) इन्द्र-मार्दनासः 7, 92, 4.

वायुक m. Hypokoristikon von वायुदत्त P. 5, 3, 83, Vārtt. 6, Schol.

वायुकेतु m. Staub HĀR. 138. — Vgl. वातकेतु.

वायुकेश adj. etwa flatternde Haare habend: Gandharva RV. 3, 38, 6.

वायुगण्ड m. Blähungen, Indigestion TRIK. 2, 6, 14.

वायुगुल्म m. Strudel TRIK. 1, 2, 11.

वायुगोप adj. den Wind zum Hüter habend RV. 10, 131, 4.

वायुग्रन्थि m. eine Verhärtung in Folge einer Störung des Windes im Körper MĀRK. P. 39, 55.

वायुग्रस्त adj. vom Winde gepackt, in einem best. krankhaften Zu-stande sich befindend VARĀH. BRH. S. 87, 37 (= घनिलेन क्रीडीकृतः Comm.). DAÇAK. 92, 18.

वायुचक्र m. N. pr. eines der sieben Ṛshi, die als Väter der Marut gelten, MBu. 9, 2222.

वायुज PĀNĀT. 44, 14 fehlerhaft; die ed. Bomb. liest सत्राङ्गयुगलं चि-रज्ञानवृत्त°.

वायुज्वाल m. N. pr. eines der sieben Ṛshi, die als Väter der Marut gelten, MBu. 9, 2222.

वायुज (von 1. वायु) n. der Gattungsbegriff Luft SARVADARÇANAS. 106, 3.

वायुदत्त m. N. pr. eines Mannes gaṇa शुभादि zu P. 4, 1, 123. सव्यादि zu 2, 80. 5, 3, 86, Vārtt. 6, Schol. Davon मयै und ० ह्यैप्य adj. 4, 2, 104.